

**Din lumea celor
care nu cuvântă**

Cuprins

<i>Biografie</i>	5
Cât un fir de neghină	11
Gândăcelul	14
Sărăcuțul!.....	17
Călătoare!.....	20
Musculița	24
Cântărețul	27
Hoinar.....	30
În curtea mea	35
După asemănarea lor!.....	39
Cioc! cioc! cioc!	43
În fel de fel de fețe	47
Mai sus!.....	52
Nedespărțite!	54
Pasăre de noapte.....	57
Vulturul.....	60
Cocoșul	63
Ca soarele!.....	66
Luptătorii.....	69
Singuraticii.....	73

Filosoful.....	75
Când stăpânul nu-i acasă!.....	78
Grivei.....	81
Fricosul.....	85
Musafirul.....	87
Căprioara.....	89
Voinicul!.....	91
Gâza.....	93
Calul.....	97
Trandafirul.....	103
O rază.....	106

Cât un fir de neghină

„**N**u trebuie să fii cât un munte de mare ca să poți judeca. Ci de-ai fi cât o neghină ori cât un fir de colb, dacă ai în căpușorul tău scânteia dumnezeiască ce cuprinde lumea, ți-i de ajuns: știi ce ești, de unde vii și-ncotro trebuie să te îndrepti.“ Gândirea aceasta i-o spusese gânganiei o furnică. Și spusa muncitoarei îi intrase atunci pe o ureche și-i ieșise pe alta. De-abia văzuse de câteva zile lumina soarelui, pământul, florile! În iarbă i-au părut toate un rai; dar când a întins aripiarele și-a zburat, mirându-se că poate să străbată aerul, când apoi a căzut istovită de oboseală, pe-o frunză, atunci întâiași dată a cunoscut greul. Și spusele furnicii i-au venit în minte... Ce era? O gânganie mică, fără strălucire, rotundă, ca o sămânță. De unde venea? Din iarbă; ținea minte că se trezise sub o rochița-rândunicii. Dar încotro avea să se îndrepte? Ei, ăsta era greul!

S-a coborât de pe frunză și-a purces să caute din nou furnica. A umblat înapoi, încolo –, furnica nicăieri. Altele a întâlnit, dar grăbite. Furnicile nu prea stau

de vorbă. A mers mult și bine; altă gândire n-a mai auzit. „Înțelepciunea e rară“, se gândea biata gânġanie. Și acesta a fost al doilea necaz al ei. E greu începutul! Într-o zi o prinse ploaia; din nebăġare de seamă, căzu într-un șuvoi. De-abia scăpă, pe-un pai. Iar altă dată, ce spaimă, Doamne!, stătu o clipă, fără suflare, sub talpa cizmei grădinarului. Avusese noroc de-o pietricică ce lăsase lângă dânsa un gol. De ce-ți atâră viața în ziua de azi! Dar trebuia să se păzească cu tot dinadinsul. Trai e acela când ești nevoit să-l cumpănești în fiecare clipă? Umbla numai pe dibuitele: cercetând, ocolind, ispitind. Colo e apă, dincolo oameni, mai la o parte un cărucior cu copii. „La ce m-a lăsat Dumnezeu dacă n-am părțica mea de pământ?“ se întreba gânġania. „Unde să mă așez ca să rămân liniștită?“ Atunci în față i se ridică deodată casa, locuința stăpânului grădinii. „Sus, acolo, trebuie să fie bine..., dar e prea înalt.“ Să se ridice cu cumpătare. Întâi zbură pe vârful unei gherghine; de acolo, pe-un copăcel, pe-un călin; pe urmă, pe iedera dimprejurul balconului. În sfârșit, iat-o: a ajuns. S-a așezat pe marginea streșinii. Uf! Cum arde tabla! Soarele o dogorește, un chin! Vasăzică, și aici, iad. Și gândul o munci iar: Ce rost avea pe lume?... Toate celelalte vietăți păreau că au o chemare. Și fluturul? Cum de nu. Dar fluturul e încântarea ochilor, floare zburătoare, o picurare

LIBRIS | www.libris.ro
books

vie din curcubeu. Furnica își face casă, agonisește, trăiesc mii la un loc; furnica, dacă ar fi de o sută de ori mai mare, i-ar fi destulă mintea pe care o are acum, în vreme ce atâtea dobitoace, mari cât munții, dacă ar fi de o sută de ori mai mici, nu le-ar ajunge mintea pe care o au cum sunt. Albina... toate, toate. Și ea? Seama ei pe lume?...

În clipa aceea gâza prinse cu ochișorii o semene a ei zburând pe sus, căutând poate un loc de scăpare ca și dânsa. Dar nici n-apucă bine să se uite la ea, când, ca o săgeată, o rândunică se repezi din cuibul de sub streășină și prinse din zbor tovarășa de suferință. Peste o clipă se auziră țipetele de bucurie ale puișorilor cărora rândunica le aducea hrană. Și gângania, biata, își dete seama: „Vezi, asta e soarta noastră: să hrănim păsările, care au ce căuta pe lume!“...

... Gâza întinse aripioarele, se lăsă în gol, pluti puțin; apoi, săgeată, străbătu din nou aerul. Se auzi o pâlpare de aripi. Și, îndată, puișorii o primeau, gălăgioși, pe mama bună ce le aducea iar hrană.

Gândăcelul

Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, de pe margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc și îndrăzni: deschise ochișorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârșit bine-bine și privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! cu ochișorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Și ce întunecime, câtă umezeală sub frunzișoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci

LIBRIS We know books

și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adevărire, pe țărâna neagră trupul aruncă o lumină dulce. Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare. Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpușorului, zări lujerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârf își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

În mintea lui își înjghebă planul. Să se suie pe lujer în sus, să meargă, să meargă și să meargă până în vârf; și de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse: o săritură, sau o vedea el ce-o face.

Atunci se mișcă din nou și, după ce trecu peste un grăunte de piatră cât un munte și coborî dincolo, se trezi la rădăcina crinului. Se odihni o clipă, apoi la drum, băiete! Mai întâi se rostogoli de pe tulpina lucie de câteva ori în țărână. Văzând asta, se ridică pe piciorușele dinapoi și, fără să știe pentru ce, cu cele dinainte își făcu, moșnegește, cruce. Pe urmă încercă din nou și văzu că poate. Luciu i se păruse lujerul crinului și, când colo avea atâtea adâncituri, atâtea ridicături: văi, dealuri. Dar ce mireasmă se revărsa de sus!...

LIBRIS | We know books

Și-a mers voinicul, a mers. Mult să fi mers. Se uită în jos și-l prinse ameteala. Privi în sus și se cutremură. Ce nu făcuse niciun sfert din sfertul drumului! Puterile îi cam slăbiseră, dar nu se lăsa. Încă vreo câțiva pași, și ici, deasupra, parcă se întruchipa o frunzișoară lătăreață, ca o prispă. Acolo o să se odihnească. Și iar purcese la drum; și umblă, și umblă, băietete; de-abia ajunse. Iar când a poposit, ud de sudoare, că părea o picătură de rouă, bulgărele de aur scăpătase de amiază. Și voinicul privi iar în sus. Privea în sus și nu-și credea ochilor: zile, săptămâni, luni avea de umblat. Și cât era de hotărât și de vânjos drumețul, nu-și putu opri un oftat:

— Uf! că mult mai am de suit, Doamne!

Sărăcuțul!...

S-a iscat un vârtej ca din senin. S-a înșurubat în pământ, apoi a pornit-o, tehui, peste câmp, curți și livezi, luând cu el tot ce găsea mai ușor în cale. Și dacă de pe jos fura flori, pene și hârtii, de pe-o ramură luă un cărăbuș, un cărăbuș mititel, castaniu, cu aripile fragede, cu ochișorii ca două neghinițe. Cărăbuș de primăvară. Când l-a luat vârtejul pe sus, și-a strâns și el piciorușele și a văzut că poate zbura fără să dea din aripi.

Vârtejul și-a făcut gustul, și-n mijlocul unui drum de țară, lângă o curte, s-a înțepenit o clipă ca un sfredel, apoi s-a topit deodată, lăsând tot ce luase, baltă, la pământ. Când s-a trezit, a privit împrejur: un drum prăfuit. Și din capătul drumului, țanțoș, cu pieptul în platoșă, cu pintenii arcuiți, venea un cocoș. „Ia! Scap de unul și dau peste altul, își zise cărăbușul; ăsta mă-nghite!“ Cocoșul s-a apropiat, s-a uitat cu un ochi la cărăbuș și a trecut mândru înainte. „Am scăpat!“ gândi cu bucurie cărăbușul și se întoarse să privească după cocoș. Atunci încremeni de spaimă. Din celălalt capăt

al drumului sosea un curcan. Cărăbușul se făcu mai mic decât era, ținându-și sufletul: „Acuma chiar c-am pățit-o!“ Când ajunse curcanul în dreptul cocoșului, se înroti, își roși mărgelele și își dădu capul peste spate; iar cocoșul scoase pieptul și mai în afară, se înălță în picioare și forfecă aripile de câteva ori în pământ: își dădeau binețe. Cocoșul se duse, curcanul se feri parcă să nu calce cărăbușul când îl ajunse, și acesta, bietul, răsuflă: „Bine c-am avut noroc!“ Dar deodată, de după un gard, sări, mare, cu coada rotundă cât soarele la răsărit, un păun. Pasărea se legănă o clipă, apoi își strânse coada și zbură în drum. „De ăsta nu mai scap!“ crezu cărăbușul. Păunul s-a apropiat, l-a răsturnat cu ciocul pe spate, apoi iar l-a întors cum îl găsisese și, lăsându-l, și-a văzut de drum. Cărăbușului nu-i venea să-și creadă ochilor că mai e în viață. Dar uitate: colo e drumul, sub el –, hârtia, pe dreapta –, gardul –, trăiește. Ia să zboare acuma, cât putea mai repede, de-acolo, pe vreo creangă de copac. Să-și încerce aripile. Și le desfăcu. În clipa aceea un pui de sturz, mai mărișor ceva decât o nucă, zbură spre el. „Ei! De așa păsări mici, mai de seama mea, mi-i drag și mie“, gândi cărăbușul, pregătindu-se chiar să-i dea sturzului „ziua-bună“. Dar sturzul se lăsă lângă bucățica de hârtie, deschise pliscul, apucă, cu lăcomie cărăbușul și hap! hap! mai să se înece, îl înghiți.

De pe gard, o vrabie, care văzuse multe în viața ei, își așezase puișorii în rând, să privească, de cum zărise cărăbușul jos. Și acum își lua zborul într-alt loc, strigându-și după dânsa odraslele care duceau în minte o învățătură mai mult.